

De Nederlandse filosoof Spinoza is volgens Jonathan Israël de eerste en meest radicale verlichtingsdenker. Met Spinoza startte een nieuwe periode in het denken over de verhouding van godsdienstvrijheid en de vrijheid van meningsuiting. Israël keert zich fel tegen de opvatting dat de vroege Nederlandse verlichting van Spinoza meer in harmonie met de godsdienst was, dan de verlichting van de Franse *philosophes*. Als ideeënhistoricus ziet hij het als zijn plicht dit soort uitspraken over de verlichting tegen te spreken. Ze zijn volgens Israël niet alleen "geschiedkundig volslagen verward en onjuist, maar ook politiek en sociaal uiterst schadelijk*.

Jonathan Israël is hoogleraar Vroegmoderne Geschiedenis in Princeton en schreef onder meer *The Dutch Republic: Its Rise, Greatness and Fall 1477-1806* en *Radical Enlightenment: Philosophy and the making of modernity 1650-1750*.

Inger Leemans, docent cultuurgeschiedenis aan de Faculteit Letteren van de Radboud universiteit, Siep Stuurman, hoogleraar Europese geschiedenis aan de Faculteit der Historische en Kunstwetenschappen van de Erasmus universiteit Rotterdam, en Marin Terpstra, docent sociale en politieke filosofie aan de Radboud Universiteit, reageren in essays op de ideeën van Jonathan Israël.

De bundel verschijnt naar aanleiding van de Thomas More Lezing, een initiatief van het Soeterbeeck Programma van de Radboud universiteit Nijmegen.